

Hacamat konusunu aşağıdaki soruların cevaplarını bularak anlatabiliriz:

1. Hacamat nedir?
2. Hacamat ilk olarak ne zaman, nerede ve kimler tarafından uygulandı?
3. Hacamatın Tıbb-ı Nebevideki yeri nedir?
4. Hacamat nasıl uygulanmaktadır?
5. Hacamat vücudun hangi bölgelerine uygulanmaktadır?
6. Hacamatın ne tür faydaları bulunmaktadır?
7. Modern tıbbın hacamata bakışı ve buradaki sorunlar nelerdir? Hacamatı mutlaka bir hekimin uygulaması gerekli mi?
8. Hacamat ile kupa terapisi ve akupunktur arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?
9. Hacamat ile kan verme arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?
10. Hangi günlerde hacamat olunur? Hangi günlerde hacamat yapılmaz?

Yanı sıra bu yazıda, “hacamatın uygulanma şekli” ve “etki mekanizması”, “yan etki profili”, “hacamat bölgelerinin özellikleri”, “alınan kanın özelliği”, “tedavinin şekli, sıklığı ve uygulama günlerinin bilimsel anlamı” gibi konulara kısa kısa değinilecektir.

ŞİMDİ SORULARI SIRAYLA CEVAPLAYALIM:

1. HACAMAT NEDİR?

Hacamat ([Arapça](#)),(hajamat ,Hijamah ,ﻫﻴﺠﺎﻣﺎﻩ **derinin bir neşter yardımıyla çizilip ağzı geniş bir bardak, kavanoz veya şişeye oluşturulan emme gücü sayesinde kanın çekilmesidir**

. Böylelikle iki omuz arasından, sırttan, başın arka tarafından yahut vücudun herhangi bir yerinden pis kan veya metabolik atıklar alınmaktadır.

2. HACAMAT İLK OLARAK NE ZAMAN, NEREDE VE KİMLER TARAFINDAN UYGULANMIŞTIR?

Hacamat tedavisi 5000 yıldan fazla süredir dünya genelinde yaygın bir biçimde, birçok kültürün halk tedavilerinde önemli bir rol oynamıştır. Tekniklerin belgelendirilmesi en erken eski **Mısır’da Mısır papirüsleri** üzerinde görülebilir.

Nil Nehri kıyısına kurulmuş **Eski Mısır medeniyeti** ilk olarak kupa terapisini tedavi amacıyla düzenli olarak kullananlardır. Milattan önce 1550 yıllarında yazılmış, 19. yüzyılda keşfedilen ve en eski tıp metinleri olan Eber papirüslerinde “vücuttan kirli kanı ve yabancı maddeleri uzaklaştırmak için kan akıtılarak yapılan hacâmat tasvirleri” bulunmaktadır.

Yine hacamat yönteminden, milattan önceki dönemlerden kalma **Hint** tıp yöntemlerini anlatan Ayurveda metinlerinde de bahsedilmiştir.

Yanı sıra Antik dönemlerde **Mezopotamya ve Yunanistan**'da da hacamat uygulamaları görülmektedir.

Böylelikle hacamatın binlerce yıllık bir tarihsel arka planı olduğunu söyleyebiliriz.

3. HACAMATIN TIBB-I NEBEVİDEKİ YERİ NEDİR?

Peygamberimizle birlikte hacamat İslam tıbbında hep geçerli bir tedavi yöntemi olarak yerini korumuştur.

Şimdi Hz. Peygamber(s.a.v.)'in hacamat ile ilgili hadislerini sırayla inceleyelim:

1. Hz. Peygamber (s.a.v.) kan aldırmanın en iyi bir tedavi şekli olduğunu zikretmiş ve hacamatçıyı iyi bir iş yaptığı için överek şöyle buyurmuştur:

“Kan alan (hacamatçı) köle ne iyidir. Kan almak sulbün yükünü hafifletiyor ve gözleri kuvvetlendiriyor.” (Tirmizi, Sünen, tıp, B.12; İbni Mace, Sünen, Tıp, B.20)

2. Abdullah ibni Abbas (r.a.) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Şifa üç şeydedir:

a) Bal şerbeti içmekte,

b) Hacamat aletini vurmakta (Yani hacamat olmakta) ve

c) Ateş ile dağlama yapmakta. Fakat ümmetimi ateşle dağlamaktan men ederim!”

(Buhari 12/5721, Müslim 2205/71, İbni Mace 3491)

3) Enes bin Malik (Radiyallahu Anh) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“...Kuşkusuz ki sizin kendisi ile tedavi olduğunuz şeylerin en faziletlisi, hacamat olmaktır...”

(Müslim 1577/62)

4) Cabir bin Abdullah (r.a.) şöyle dedi:

Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Eğer sizin tedavi olduğunuz herhangi bir şeyde hayır varsa, o da hacamat yaptırmaktır...”

(Buhari 12/5724, Müslim 2205/71, Ebu Davud 3857, İbni Mace 3476)

5) İbn Abbas r.a., Rasulullah s.a.v.'den şöyle dediğini rivayet etmiştir:

“Miraç gecesi, hangi melek topluluğuna rastladıysam onlar bana; “Ey Muhammed kan aldirmaya (hacamata) devam et ve ümmetine de bunu emret” diyorlardı” (Tirmizi, Sünen, Tıbb, 12, İbn Mace, Sünen, Tıbb, 20 Ahmed b.Hanbel, Müsned, I, 354)

4. HACAMAT NASIL UYGULANMAKTADIR?

Hacamatta amaç; hücreler arası kılcal damarlardaki akışkanlığı artırmak ve buralarda biriken zararlı toksinleri ve metabolik atıkları negatif basınçla dışarı çekmektir. Yanı sıra cilt yüzeyinde bisturi ile oluşturulan ince çizikler ile yapılan uyarının sonucu sayısız olumlu reaksiyona da zemin hazırlanmaktadır.

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in bizzat kendisi **Ebû Taybe adında bir hacamatçıya hacamat yaptırmış ve başından kan aldırıp ücretini ödemiş ve şöyle buyurmuştur: "Kan aldırma yollarının en güzeli hacamattır."**

(Buhâri, Tıb 13; Müslim, Musakat 62, 63; Ebû Dâvûd Nikâh 26, Tıb 3)

Hacamata başlarken "Bismillah!" denmektedir.

Abdullah ibni Ömer (r.a.) şöyle dedi:

Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“...Kim hacamat olmak isterse, bismillah desin...”

(İbni Mace 3488)

5. HACAMAT VÜCUDUN HANGİ BÖLGELERİNE UYGULANMAKTADIR?

Hacamat, hadislerde gösterildiği gibi vücudun beş yerinden yapılır.

a) Başın ortasından.

b) Boynundan.

c) İki omuzu arasından.

d) Kalçasından.

e) Ayaktan.

Ebu Kesbe el-Enmari anlatıyor: "Resulullah başından ve iki omuzu arasından hacamat oldu ve: "Kim bu kandan akıtırsa, herhangi bir hastalık için, bir başka ilaçla tedavi olmasa da zarar görmez!" buyururdu." (Ebu Davud, Tibb 4, (3859); Ibnu Mace, Tibb 21, (3484))

Başka bir rivayette Cabir (r.a.) şöyle dedi:

"Rasulullah (s.a.v.), kendisinde bulunan bir ağrıdan dolayı kalçasından hacamat oldu." (Ebu Davud 3863)

Yine benzer bir rivayette Cabir (r.a.) şöyle dedi:

“Nebi (s.a.v.) atının üstünden, bir hurma dalı üzerine düşerek ayağı çıkmıştır.

Ravi Veki demiştir ki:

Yani Rasulullah (s.a.v.), bir incinmeden dolayı ayağının üstüne hacamat yaptırdı.” (İbni Mace 3485)

Yine Abdullah bin Buheyne (r.a.) şöyle dedi:

“Nebi (s.a.v.) ihramlı iken Mekke yolunda Lahyu Cemel mevkiinde başının ortasına hacamat yaptırdı.” (Buhari 12/5734, Müslim 1203/88, Nesei 2850, Darimi 2/37, İbni Mace 3481, İbni Hibban 3953, Beyhaki 5/65, Begavi 1985)

Genellikle ağrı, sızı veya hastalık olan organlara yakın bölgelere uygulanmaktadır.

Asım bin Ömer bin Katade (Rahmetullahi Aleyh) şöyle dedi:

“Bize, ailemizden Cabir bin Abdullah (r.a.) geldi. Kendisindeki bir çıban yahut bir yaradan rahatsız olan diğer bir kimse daha geldi.

Cabir bin Abdullah (r.a.) o adama:

Tıbb-ı Nebevi Bağlamında Hacamat

Necip Fazıl tarafından yazıldı.

Çarşamba, 08 Nisan 2015 02:08 - Son Güncelleme Perşembe, 14 Nisan 2022 12:08

–Rahatsızlık duyduğun şey nedir? diye sordu.

O adam:

–Bende, bana çok meşakkat veren bir çıban var dedi.

Cabir bin Abdullah (r.a.) o adama:

–Ey delikanlı! Bana bir hacamatçı getir dedi.

O adam, Cabir bin Abdullah (r.a.)'ya:

–Hacamatçıyı ne yapacaksın? Ey Abdullah'ın babası diye sordu.

Cabir bin Abdullah (r.a.) o adama:

–O çıbanın üzerine hacamat yaptırmak istiyorum dedi.

O adam, Cabir bin Abdullah (r.a.)'ya:

–Allah'a yemin olsun ki bana bir sinek değiyor yahut elbise dokunuyor da bu bile bana çok eziyet veriyor ve bana çok meşakkatli oluyor dedi.

Cabir bin Abdullah (r.a.), o zatın bu çıbandan dolayı sıkıntısını ve çektiği acıyı görünce şöyle

dedi:

–Ben Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)’den işittim şöyle buyuruyordu:

‘Eğer sizin tedavi olduğunuz bir şeyde hayır varsa, o da hacamat yaptırmaktır...’

Ravi şöyle dedi:

Sonra bir hacamatçı geldi ve o adama hacamat yaptı ve o adamın hissetmekte olduğu acı ve sıkıntı gitti.” (Müslim 2205/71)

Başka rivayette Rasulullah (s.a.v.)’in hizmetçisi Selma (r.a.) şöyle dedi:

“Rasulullah (s.a.v.), başı ağrıyan kişiye hacamat ol derdi. Ayakları ağrıyan kişiye de ayaklarına kına yak derdi.”

(Ebu Davud 3858, İbni Mace 3502, Tirmizi 2129)

Enes bin Malik (Radiyallahu Anh) şöyle dedi:

“Nebi (s.a.v.), boynundan ve iki omuz arasından üç defa hacamat oldu.”

6. HACAMAT YAPTIRMANIN NE TÜR FAYDALARI BULUNMAKTADIR?

Tıbb-ı Nebevi Bağlamında Hacamat

Necip Fazıl tarafından yazıldı.

Çarşamba, 08 Nisan 2015 02:08 - Son Güncelleme Perşembe, 14 Nisan 2022 12:08

Hacamatın faydaları denince genellikle aklımıza gelenler şunlardır;

- Ağrı kesici etkisi,
- Sakinleştirici ve gevşetici etki,
- Homeostatik etki,
- Bağışıklık sistemi üzerinde görülen etkiler,
- Psikolojik etki,
- Motor güç ve dinamizm üzerine etkileri

Bunların yanı sıra şu faydaları da görülmektedir:

- Baş ağrısı ve dönmesi,
- Görme bozukluğunun düzeltilmesi,
- Yaşlı eritrositlerin ve toksinlerin vücuttan temizlenmesi,
- Metabolik atıkların,

- Pis kan ve lenflerin,

- Ağır metallerin vücuttan uzaklaştırılması için belirli mevsimlerde hacamat yapılması gerekiyor.

Ayrıca modern tıp genellikle 50 yaşın üstünde olan ve organizmada akyuvarların devamlı ve mutlak surette artmasıyla meydana gelen **Polisitemia Vera** isminde bir hastalık tespit etmiştir ki hastada baş ağrısı, baş dönmesi, halsizlik, fenalık hissi, geçici körlük, görme keskinliğinde azalma gibi şikâyetler ile kendini gösterir. Bu şikâyetlerin ortadan kaldırılması için şiddetle hacamat tavsiye edilmektedir. Hacamat kısa zamanda alyuvar kitlesini azaltarak hastalığın vücut için kötü olan etkilerini önlemektedir.

7. MODERN TIBBIN HACAMATA BAKIŞI VE BURADAKİ SORUNLAR NELERDİR? HACAMATI MUTLAKA BİR HEKİMİN UYGULAMASI GEREKLİ Mİ?

Günümüzde hacamat hakkında deneysel çalışmaların yetersiz olması ve tıbbi sakıncaları yüzünden modern tıpta kullanılmamaktadır.

Ancak hem hekim hem de uzmanlar tarafından çeşitli kliniklerde uygulanmaya devam edilmektedir.

Sağlık Bakanlığı hekimlerce uygulanmak koşuluyla hacamat için açılan kliniklere izin ve ruhsat vermektedir.

8. HACAMAT İLE KUPA TERAPİSİ VEYA AKÜPUNKTÜR ARASINDAKİ BENZERLİK VE FARKLILIKLAR NELERDİR?

Doku ve organlarımız arasında mütemadiyen hareket eden can enerjisinin sağlıklı işleyişi ile yaşamaya devam ediyoruz. Bu enerji hattında meydana gelen olumsuzluklar ile de

hastalanıyoruz. Bu enerji **on dört meridyen** üzerinde bazı noktaları sağlıklı geçmek zorunda. Bu noktalara tıp dilinde **meridyen ismini** veriyoruz. Bu noktalarla hacamatta kullandığımız noktalar birbirinin aynısı ve yapılan bilimsel çalışmalarda da bu noktalardaki milimetrekaşe başına alıcı hassas reseptörlerin sayısının diğer noktalara göre iki kat fazla olduğu görülmüştür.

Bunun dışında vücudun değişik bölgelerinde **triger** adı ile bilinen noktalar var ki bunlar dokunmaya karşı hassas ve duyarlı. Hacamat ve akupunktur noktaları birçok yönü ile benzer ve vücutta aynı yerde birbirleri ile iç içe. **Akupu**

nktur

çalışmalarından da biliyoruz ki bu noktalar doku ve organlarımız için tedavi iksiri üreten noktalar. Buralara yapılan uyarı

Akupunktur (

iğneleme) veya

kupa terapisi

gibi yöntemler şaşırtıcı şekilde aynı sonuçları veriyor.

9. HACAMAT İLE KAN VERME ARASINDAKİ BENZERLİK VE FARKLILIKLAR NELERDİR?

Kan verme de hacamata benziyor, ancak hacamat kadar etkili değil.

Zira hacamatta kılcal damarlar üzerinden kan alınmaktadır. Kan verme işleminde ise [venöz](#) kan verilmektedir. Bu yüzden kan verme ile hacamatı birbirinden ayırmamız gerekmektedir.

Başka bir ifade ile, hacamat daha ziyade vücuttan pis kanın atılması anlamına gelirken; **kan verme**, vücuttan temiz kanın alınması anlamına gelmektedir.

10. HANGİ GÜNLERDE HACAMAT OLUNUR, HANGİ GÜNLERDE HACAMAT YAPILMAZ?

H. Peygamber (s.a.v.) aç karnına kan aldirmayı tavsiye etmektedir.

Kendisi her ayın 17,19 ve 21. günde ensesinin her iki yan iki damarından ve iki omur arasındaki damardan kan aldırmaştır. (İbni Mace, Sünen, Tıp, B.21)

Şimdi diğer hadislerle bakalım:

1) Enes bin Malik (Radiyallahu Anh) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Kim, hacamat olmak isterse, ayın 17, 19 veya 21. gününü araştırıp seçsin! Kanı fazlalaşmak suretiyle herhangi birinize galebe çalıp onu öldürmesin!”

İbni Mace 3486, Tirmizi 2126

2) Ebu Hureyre (Radiyallahu Anh) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Kim, ayın 17, 19 veya 21. günü hacamat olursa, bütün hastalıklardan şifa bulur.”

(Ebu Davud 3861)

4) Nafi (Rahmetullahi Aleyh) şöyle dedi:

Abdullah ibni Ömer (r.a.) bana şöyle dedi:

–Ya Nafi! Kanım fazlalaşmak suretiyle bana galebe çaldı. Bu nedenle benim için bir hacamatçı ara. Gücün yeterse yararlı ve bu işi iyi beceren bir hacamatçı seç. Bulacağın kişi ne çok yaşlı ne de küçük yaşta bir çocuk olsun. Çünkü Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Hacamat olmak aç karnına daha faydalıdır. Hacamat olmakta şifa ve bereket vardır. Hacamat akıl ve hıfzetme gücünü artırır. Artık kim hacamat olmak isterse, Allah’ın ismini anarak; Perşembe günü hacamat olsun! Cuma, Cumartesi ve Pazar günleri de hacamat olmaktan sakının! Pazartesi ve Salı gününde hacamat olunuz! Çünkü Allah-u Teâlâ Eyyub aleyhisselam’ı beladan bugün kurtarmıştır. Çarşamba günü de hacamat olmaktan sakının! Çünkü Allah-u Teâlâ, Eyyub aleyhisselam’ı Çarşamba günü belaya çarptırdı! Şüphesiz, Cüzzam ve Baras (Alaca) hastalığı Çarşamba günü veya Çarşamba gecesi dışında hiçbir gecede meydana gelmez!” (İbni Mace 3487, 3488)

Böylelikle hacamat olunacak günler:

“Pazartesi, Salı ve Perşembe.”

Hacamatın yapılamayacağı günler ise,

"Çarşamba, Cuma, Cumartesi ve Pazar" olarak şekillenmiştir.

Not: Bu yazı makale, köşe yazısı vs. gibi akademik bir yazı değildir. Sadece ders notu olarak kullanılmaktadır..